

Scénář - příběh Stanislava Strašila

Krásná Lípa, městečko ve Šluknovském výběžku. Tady žije pamětník, historik, spisovatel pan Stanislav Strašil, který je hlavní postavou naší reportáže. Stanislav Strašil se narodil 25.12. 1935 v Krásné Lípě. Kde žije, kromě dvou let vojenské služby, celý svůj život. Tatínek byl čech, maminka byla němka, Stanislav se narodil do smíšeného manželství. Rodiče i prarodiče se snažili Stanislavovi a jeho mladší sestra zabezpečit spokojené dětství. Změna přichází s rokem 1938, to se malý Stanislav poprvé setkává s válkou.

V roce 1938 když došlo k tomu tenkrát k té Mnichovské dohodě tak se odsud ty Češi odstěhovaly.

Za této situace opustili v neklidném podzimu roku 1938 Krásnou Lípu i prarodiče a maminka spolu s malým Stanislavem. Čekala je strastiplná cesta pěšky s kočárkem a kufry přes Podluží a Jiřetín do železniční stanice Jedlová. Tam stihli poslední vlak do vnitrozemí. Nakonec se dostali se až do Kladna, kde je zastihla zpráva, že se uprchlíci mohou vrátit domů, aniž by v místě bydliště byli stíháni. Tatínek po vyhlášení mobilizace na podzim roku 1938 vstoupil k členům Stráže obrany státu.. Členové byli přiděleni k oddílu čsl. armády, který střežil silniční křižovatku u Jiřetína pod Jedlovou. Sosíci, jak se členům říkalo, žili de facto v ilegalitě. Dokonce ani jejich rodiny neměly vědět o tom, co dělají a čím jsou pověřeni.

No a co se týče dál potom já jsem chodil já jsem nastoupil v roce 1942 do školy chodil jsem do německé školy. A vlastně jsem neuměl tenkrát až do roku 1945 když skončila válka tak jsem neuměl slovo česky.

Pro nedostatek dopravních prostředků byl rapidně snížen i přiděl uhlí, ze kterého se stala strategická surovina. Příděl uhlí byl nakonec tak omezen.

Protože my jsme i během války jsme měli tak zvané uhelné prázdniny, jo? To jsme měli třeba: týden jsme se učili, týden jsme byli doma a takhle se to střídalo.

V této době zůstal Stanislava jeho sestra pouze s maminkou, babičkou a dědou. Tatínek byl nasazen na práce.

Maminka byla zaměstnaná v punčochárně firmy Nietzsche a tatínek on byl za války nasazený tady v Litvínově v těch chemických závodech a od tamtud ještě stačil uprchnout před posledním náletem.

Pak byl nasazen na práce v Německu a tak malý Stanislav otce moc nevídal. Začátkem roku 1945, kdy už bylo jasné, že Německo má válku prohranou, se začalo dělat všechno možné alespoň pro oddálení porážky. Mladší chlapci byli povoláni do ozbrojených uniformovaných jednotek Hitlerjugend.

Dostal jsem zákaz protože ve škole taky přemlouvali, ale maminka řekla že neexistuje.

V té době také docházelo k častějšímu vyhlášení leteckých poplachů. To se už válka přiblížila i k samotnému Stanislavovi. Při jasném počasí bylo vidět vysoko na obloze bílé pruhy kondenzačních pásů letících svazů angloamerických bombardovacích letadel. Sirény se často ozývaly i v noci.

Když jsme tadyhle bydleli v tom domě jak jsem se narodil tak babička s dědou měli ložnici až nahoře skoro na půdě a ještě pod tím byla jedna půda a tam bylo malé okénko no a odtamtud bylo vidět a bylo slyšet takový hučení dunění to bylo v 14. února 1945.

Letecký poplach byl vyhlášen 14. února kolem 22. hodiny. Pro Krásnou Lípu to byl planý poplach, ale na západním obzoru byla vidět rudá záře a slyšet bylo vzdálené dunění jako nepřetržité hřmění silné bouřky. Bylo to dunění výbuchů leteckých pum shozených při ničivém náletu na Drážďany. V pondělí 7. května odpoledne kolem 17. hodiny se objevilo ve směru od Rybníště letadlo, nebylo ale vidět výsostné znaky, takže ani nebyl vyhlášen letecký poplach. Jednou obletělo Krásnou Lípu a potom se ozvaly čtyři ohlušující detonace. Byl to šok, neboť ani nestačila zareagovat německá protiletecká obrana a letadlo bez poškození odletělo. Čtyři bomby, které shodilo, spadly v Pletařské ulici. První zasáhla dům stojící vedle pletařské školy, takže po něm zbyla jen hromada sutin. Dvě dopadly na vedlejší louku a čtvrtá na další dům, který byl poškozen jen částečně. Bylo velké štěstí, že bomby nezasáhly cisterny stojící na nádraží.

Devátého května ráno ve čtyři hodiny jsme byli tadyhle v tom domku ve sklepě, to bylo slyšet takové jako cvakání jako, když jdete okovanými botama po dlažbě a to sem přijížděli polské tanky. Jak oni tady jeli z toho kopce dolů tak tady to je velký sráz tak to asi neubrzdil a narval to tady do toho vjezdu a tam se šprajcnul a nemohl ani tam ani zpátky.

Ve zdejším pivovaru měli za války němečtí pohlaváři uskladněno značné množství velkých sudů s vínem, které bylo určeno k oslavě vítězství ve válce. Polští vojáci, kteří se o víně dozvěděli od polských žen, které v pivovaru pracovaly, sudy s vínem nakonec doslova rozstříleli.

No a tenkrát to víno teklo ulicí až na náměstí tomu možná nebudete věřit a lidi si tam chodili nabírat na ulici to teklo proudem.

Po válce pan Stanislav dokončil základní i střední školu, založil rodinu a spolu s manželkou vychovali dvě dcery. V důchodu se začal věnovat koníčkům.

Začal jsem se věnovat truhlářské práci. Protože on můj otec byl truhlář a já jsem to měl od něho dost okoukané.

Stavěl modely lokomotiv a co je důležité sepsal své vzpomínky do knížky Vzpomínky na dětství, na válku, na obnovu života po válce a my jsme Vám mohli pár vzpomínek převyprávět v naší reportáži..... a jaké je poselství pana Strašila? Aby lidé mezi sebou více komunikovali, protože v rozhovoru jsou emoce a zprávy a máily nám emoce nenahradí.

